

Ronald de Jong

Door de Gift naar de Gever

Bijbellezing in Oost-Souburg

Efeziërs 1:14 - 2:10

Jahweh redt

Fijn dat ik vanavond hier mag zijn. Voor degenen die mij niet kennen, ik ben Ronald de Jong, opgegroeid in Zeeland. Tot bekering gekomen aan de 'overkant', d.w.z. in Terneuzen. Ik ben opgegroeid in Zeeland en heb nog lang hier gewoond, een jaar of tien. Dus vandaar dat dit vertrouwd terrein voor mij is. En ik ben heel dankbaar dat ik de Heere Jezus mag kennen en iets over Hem mag vertellen, want daar gaat het toch om. Het gaat om Zijn grote Naam. En toen onze broeder in zijn gebed over de Heere Jezus zei dat Zijn Naam betekent 'Jahweh is redding', dacht ik aan Jahweh als de 'Ik ben', de Eeuwige. Telkens als de Naam van Jezus wordt genoemd, worden wij erbij bepaald dat Hij zegt: 'Ik ben redding'. Zo is onze God, en is het niet bijzonder dat Hij ons mensen wilde redden?

Twee brieven aan de Efeziërs

We behandelen vandaag de brief aan de Efeziërs, en wel hoofdstuk 1 vers 15 tot en met 2 vers 10. Ik wil beginnen met dat gedeelte eerst te lezen en daarna even terug te komen op het begin van de brief. Ik lees uit de Telos-vertaling. Toen ik de vraag kreeg iets te zeggen over deze brief, dacht ik: dat is wel bijzonder. Want de allereerste keer dat ik een lezing mocht geven, ging het ook over deze brief. Maar toen ben ik niet begonnen met Efeziërs 1, maar met Handelingen 19.

Want de gemeente te Efeze is een hele mooie gemeente, waarvan het begin wordt beschreven in Handelingen 19. Daar zien we dat Paulus eerst met twaalf mannen drie maanden lang bezig was in de synagoge, om over de Heere Jezus te vertellen. Daarna vertrekt hij met een nog grotere groep, denk ik, naar de school van Tyrannus, om daar onderwijs te geven, twee jaar lang.

En deze Efeziërs hadden zich op een bijzondere manier bekeerd. Als je leest wat daar gebeurd is, dat is werkelijk indrukwekkend. Ze bekeerden zich met heel hun hart en ze wilden consequent de Heere Jezus volgen. Het was zelfs zo dat ze alle occulte boeken die ze in hun bezit hadden, hebben verbrand en dat die een waarde van vijftig duizend zilverstukken hadden (Hand. 19:19). Ze waren dus wel radicaal bekeerd, en als je deze brief leest aan de Efeziërs – en ik hoop dat u hem allemaal gelezen hebt –, dan schrijft Paulus hier echt hele mooie dingen. En hij kon die dingen met deze gemeente delen.

Openbaring 2

Maar we hebben ook nog een andere brief aan de Efeziërs in het laatste Bijbelboek. Dus van de Efeziërs hebben we het begin in het boek Handelingen, en we hebben deze brief die midden in het Nieuwe Testament staat. Maar er is ook nog die latere brief waarin staat hoe het hun is vergaan, en waarin hun wordt verweten dat ze de eerste liefde hebben verlaten (Openb. 2:4).

En misschien is dat wel de belangrijkste boodschap ook voor vanavond: dat we de eerste liefde, de Heere Jezus, niet zouden vergeten en verlaten. Iemand vroeg ooit: Wat is het allerbelangrijkste van het christelijk geloof. En toen gaf een broeder daar een prachtig antwoord op. Hij zei: Het belangrijkste van het christelijk geloof is dat de belangrijkste Persoon ook de allerbelangrijkste blijft. Toen dacht ik: dat is heel mooi gezegd! Ook al staat niet precies zo in de Bijbel, het is wel helemaal in lijn met wat de Bijbel ons leert. De Heere Jezus is de allerbelangrijkste Persoon voor ons geloof.

We hebben er soms een heleboel bij bedacht, maar het gaat om de Heere Jezus. En het belangrijkste is dat Hij de heerlijkste Persoon in ons leven mag blijven. Het is mijn gebed, al voordat ik begon met deze lezing, dat dit toch centraal zou mogen staan. Natuurlijk, het geloof gaat niet buiten ons verstand om, maar het is van groot belang dat de Heere Jezus ons hart zal verwarmen en de belangrijkste plaats in ons leven inneemt. En als het misschien in mijn leven zo is dat het een beetje lauw geworden is, mogen we dan vanavond weer verwarmd worden door Hem.

Opbouw van de brief

Ik weet niet of u wel eens nagedacht heeft over de volgorde van thema's die we hier vinden. Als je de brief grofweg indeelt, dan zijn de eerste drie hoofdstukken leerstellig van aard en de laatste drie hoofdstukken praktisch van karakter. Dat wordt bevestigd in hoofdstuk 4:1, waar staat: 'Ik vermaan u dan, ik, de gevangene in de Heer, dat u wandelt waardig de roeping waarmee u bent geroepen'. Het gaat om onze praktische wandel als gelovigen.

En het eerste deel van de brief – daarmee zijn we de vorige keer begonnen –, gaat speciaal over alles wat we aan zegen hebben ontvangen (Ef. 1 tot 3). Ik weet niet of er hier ouders zijn? Als je een kind hebt, en je wilt graag dat een kind zijn best doet op school, dan zeg je tegen zo'n kind: Als jij je best doet, dan krijg jij dit of dat. U kent het allemaal wel, ik heb zelf ook wel zo gesproken. Kinderen vroegen mij vaak: Kan ik dit, en mag ik zus of zó? Het antwoord was dan: Maar ik wil wel eerst dat je... etc.

Maar de volgorde in deze brief is heel anders. Wij zijn de vorige keer begonnen met al onze zegeningen in de hemelse gewesten. Die hebben wij allemaal ontvangen. Of je jezelf nu ervan bewust bent of niet, die rijkdommen hebt u gekregen. God stelt ons eerst de zegen voor die ons eigendom is, en daarna zegt Hij pas: Wandel waardig! Dat is belangrijk. Maar Hij doet hier in feite niet anders dan in het Oude Testament. En dan wil ik even naar Abram gaan in Genesis 13. Daar zegt God tegen Abram in vers 17: Sta op, ga het land door in zijn lengte en breedte, want Ik zal het u geven. Dus Abram gaat het land binnen, en hij gaat het verkennen en zien hoe mooi het is. Want, zegt God: Ik zal het je geven!

Pas daarna volgen de instructies voor de verdere wandel, namelijk in Genesis 17:1. Toen Abram negenennegentig jaar oud was, verscheen de HEERE aan hem en zei tegen hem: 'Ik ben God, de Almachtige! Wandel voor Mijn aangezicht en wees oprecht'. Ziet u ook weer die volgorde? Dat hij gaat kijken hoe mooi alles is wat hij ontvangt, en dat God zegt: Ik zal het je allemaal geven. Pas daarna volgt de opdracht: Wandel voor Mijn aangezicht en wees oprecht.

Dit is in feite ook de volgorde die we in de brief aan de Efeziërs vinden; alleen heeft deze brief niet alleen een lengte en een breedte, maar ook een hoogte en een diepte volgens hoofdstuk 3:18. En weet u, wanneer er sprake is van een hoogte en een diepte, dan sta jezelf midden in het centrum. Je kunt alleen maar over een hoogte, een diepte, een lengte, en een breedte spreken, als je er middenin staat. Dat is toch geweldig? God geeft ons rijke zegeningen, en die geeft Hij aan al Zijn kinderen. Of je nu ervan bewust bent of niet, of je ervan geniet of niet: Hij heeft

die zegeningen aan al de Zijnen geschonken. Hij nodigt ons nu uit om er doorheen te wandelen en ervan te genieten. Zoals Hij tegen Abram zei: Doorwandel het land, kijk ernaar, geniet ervan. En dat mag dan de motivatie zijn om Mij te dienen en te eren, om oprecht voor Mijn aangezicht te wandelen.

Dus de brief valt eigenlijk in twee hoofddelen uiteen. Het thema is de verborgenheid van Christus, die bij God al van vóór de grondlegging van de wereld bekend was, maar nu op een bepaald moment in de tijd is bekendgemaakt. Die verborgenheid houdt in dat God alles onder één Hoofd wil samenbrengen in Christus (Ef. 1:9-10). En wat wil Hij nu samenbrengen? Allereerst de gelovigen, Joden en heidenen samen, in één lichaam onder Hem als het hemelse Hoofd. En we hebben erover gelezen dat Hij als Hoofd over alles gegeven is aan de gemeente, die Zijn lichaam is, de volheid van Hem die alles in allen vervult (Ef. 1:22-23). En in dit lichaam zijn Joden en gelovigen uit de volken.

Er zijn, als je deze brief leest, een aantal kenmerkende woorden. Het woord *rijkdom* kom je vijf keer tegen in de eerste drie hoofdstukken. Dit past helemaal bij al de schatten die we hebben ontvangen. De uitdrukking 'hemelse gewesten' vinden we ook vijf keer. Liefde, en genade komen we ook vaak tegen, en de uitdrukking 'in Christus'. Dat zijn echt kenmerkende woorden voor deze brief.

Ik zoek altijd naar ezelsbruggetjes, en toen dacht ik: je kunt de brief heel mooi indelen in www. We kennen wel die term www.

- De eerste drie hoofdstukken, die rijkdom noem ik dan de **weelde**. De weelde, die we hebben gekregen in Christus, overvloedig. Rijkdom staat er vijf keer in.
- Hoofdstuk 4 en 5 gaan over onze **wandel**.
- En hoofdstuk 6 over de **wapens** die we hanteren. Dus de weelde, de wandel, de wapens, in die volgorde.

Er zijn ook wel andere indelingen of andere woorden, bijv.: 'Zitten, wandelen en standhouden'.

- De eerste drie hoofdstukken gaan over onze positie: we zijn **gezetten** met Christus in de hemelse gewesten.
- Hoofdstuk 4 en 5 gaan over onze **wandel**, dus het gaan door de woestijn van de wereld.
- En in hoofdstuk 6 staan we bekleed met de wapens die nodig zijn om **stand te houden** in de geestelijke strijd. Zitten, wandelen, en staan. Weelde, wandel, wapens. Eenvoudig, nietwaar? Zo kunnen we kijken naar deze brief.

Geestelijke zegening

Maar we hebben de vorige keer, als het goed is, onze geestelijke zegeningen gezien. Alle zeven! Kent u ze nog, de zeven geestelijke zegeningen in hoofdstuk 1? Ik zal ze even herhalen:

1. we zijn uitverkoren, u was al in Gods gedachten voordat de wereld er was.
2. Voordat de schepping er was, bestond u in Zijn verkiezingsplan.
3. We zijn voorbestemd, begenadigd,
4. verlost,
5. vergeven.
6. De verborgenheid van Zijn wil is aan ons bekendgemaakt, en
7. wij zijn verzegeld met de Heilige Geest van de belofte.

Zeven zegeningen (Ef. 1:3-14).

Hoofdstuk 4 en 5 gaan over de wandel. Vijf opdrachten:

1. Wandel waardig,
2. wandel afgescheiden,
3. wandel in liefde,
4. wandel als kinderen van het licht, en
5. wandel nauwkeurig.

We komen er later nog op terug. En als laatste hebben we in hoofdstuk 6 onze wapens, de *zeven* wapens! U kent ze waarschijnlijk wel.

1. Omgord met de waarheid,
2. met het borstharnas van de gerechtigheid,
3. geschoeid met de toerusting van het evangelie van de vrede,
4. met het schild van het geloof,
5. de helm van het heil, de behoudenis,
6. het zwaard van de Geest,
7. en het gebed: met alle gebed en smeking.

Eerste dankgebed

Dat is in het kort de inhoud van de brief. En dan bevinden we ons nu in hoofdstuk 1 vers 15, en daar begint Paulus te danken. Dat is wel laat, want als u de andere brieven van de apostel leest, dan ziet u dat hij veel eerder aan het danken is. Maar hij komt hier niet bij zijn eindpunt. Als hij begint over de zegeningen – en die zin

begint in hoofdstuk 1 vers 3 –, dan begint hij te vertellen; en ik heb wel eens gekeken of je dit nog compacter kunt zeggen, maar dat kan niet. Er is ook geen punt in de lange zin, die pas eindigt in vers 14. Het is de langste zin die bekend is in het nieuwtestamentisch Grieks.

Het is werkelijk geweldig. Als Paulus het opschrijft, komt hij bijna niet aan een slot van zijn betoog. Maar uiteindelijk zet hij in vers 14 een punt, en dan is het tijd om te danken. In de Telos-vertaling is het gedeelte ook door één lange zin vertaald en dat vind ik prima, want het Grieks is ook één zin, waarin al die zegeningen worden opgenoemd.

Paulus was in hoofdstuk 1 vers 3 begonnen met de woorden: 'Gezegend zij de God en Vader'. Dit woord 'gezegend' kun je ook vertalen met geloofd, of geprezen. Het is een lofprijzing, en die is gericht tot een persoon. Deze lezingenserie heeft als titel: Door de Gift naar de Gever. De lofprijzing gaat over een Persoon, de Gever, de dankzegging gaat over de gave. We zeggen dank als we iets ontvangen. We zeggen lof tegenover een persoon. In vers 15 begint Paulus dus te danken, en hij zegt: 'Daarom ook, daar ik gehoord heb van het geloof in de Heer Jezus dat onder u is, en van de liefde die u hebt tot alle heiligen, houd ik niet op voor u te danken, terwijl ik u gedenk in mijn gebeden'.

Paulus dankt dus voor de Efeziërs, hij dankt voor hun liefde en voor hun geloof. 'Geloof', dat is de verticale kant, zou je kunnen zeggen: het geloof in de Heere Jezus en dat werkt iets uit, namelijk liefde tot alle heiligen in de horizontale dimensie. Ziet u wel: de verticale kant en de horizontale kant: geloof en liefde. Als ik daaraan denk, dan zie ik het kruis voor me.

Paulus verkeert in bijzondere omstandigheden, hij zit in de gevangenis. En in de gevangenis schrijft hij deze brief. Hij schrijft de brief aan de Efeziërs, de brief aan de Filippenzen, alsook de brief aan de Kolossenzen en die aan Filémon. Deze drie brieven horen nauw bij elkaar: aan de gelovigen te Efeze, Filippi en Kolosse. Het is wel bijzonder dat hij zo kan schrijven, terwijl hij in de gevangenis zit. Want ik weet niet hoe u het zou vergaan, als u in de gevangenis zit. En we moeten ons niet voorstellen, zoals dat in Nederland gaat: in een prachtige cel, met televisie, douche en weet ik wat allemaal. Dat zal in Rome echt wel anders geweest zijn.

Toch denkt de apostel aan hen, en dan houdt hij niet op voor hen te danken en te bidden. Paulus was begaan met de Efeziërs, maar ook met de Filippenzen en de Kolossenzen. En met anderen die hij kende, en waar hij geweest was. Zijn hart en zijn gedachten gingen uit naar zijn medegelovigen, en niet in de eerste plaats naar zijn eigen omstandigheden. Deze brief, dat zei ik al, en de brief aan de Filippenzen en die aan de Kolossenzen, die hangen heel nauw met elkaar samen.

Eigenlijk zijn Efeziërs en Kolossenzen een broertje en zusje van elkaar, of twee broertjes; het is maar net hoe je het bekijkt. Efeziërs laat zien wat de gemeente is voor het Hoofd, voor de Heere Jezus. Dan lezen we hier in vers 22 dat God Hem als Hoofd over alles heeft gegeven aan de gemeente, die Zijn lichaam is. Dus hier wordt benadrukt: de gemeente is Zijn lichaam. We zien hier wat de gemeente betekent voor het Hoofd. Kolossenzen draait het precies om: daar zien we wat het Hoofd betekent voor het lichaam, waarin alles goed samengevoegd is. En de brief aan de Filippenzen staat er tussen in, en die zou ik als volgt willen typeren: Hier zien we wat de leden zijn ten opzichte van elkaar. Je ziet dus drie brieven, die heel erg met elkaar samenhangen en iets tonen van de bijzondere relatie die er is tussen het Hoofd en het lichaam, tussen de gemeente en de leden.

Het is mooi om de brieven in hun samenhang te beschouwen. Vooral omdat het de bedoeling is binnenkort ook met Kolossenzen te beginnen en met Filippenzen. En als dit gebeurd is, dan kan ik aanbevelen om het nog eens terug te luisteren. Paulus houdt niet op te danken en te bidden voor de Efeziërs: 'Daarom ook, daar ik gehoord heb van het geloof in de Heer Jezus dat onder u is, en van de liefde die u hebt tot alle heiligen, houd ik niet op voor u te danken, terwijl ik u gedenk in mijn gebeden, opdat de God van onze Heer Jezus Christus, de Vader der heerlijkheid, u de geest van wijsheid en openbaring geeft in de kennis van Hem' (1:15-17).

De kennis van Hemzelf

Dat is de inhoud van het gebed dat we hier vinden. Het doel is de Heer Jezus Christus beter te leren kennen. Hij is de belangrijkste Persoon en Hem moeten wij beter leren kennen, méér leren kennen. De kennis van Hem, we lezen hierover in vers 17. En ook over Zijn roeping, Zijn erfenis, Zijn kracht en sterkte, en de plaats waar Hij nu is in de hemelse gewesten. Het doel is Hem te kennen, niet de gaven maar de Gever.

In de eerste veertien verzen ging het over de gaven, alles wat we ontvangen hebben. Nu gaat het om de Gever van al die gaven. Dat is de Heere Jezus, en Paulus bidt dat de God van onze Heere Jezus Christus, de Vader der heerlijkheid, werkelijk de ogen van ons hart zal openen om Hem goed te zien en naar Hem te kijken.

Ik heb uit dit gedeelte vijf punten gehaald, vijf dingen die ik zou willen meegeven als een soort samenvatting van de boodschap. Twee uit het eerste stukje, de eerste perikoop en drie uit de tweede perikoop; ik heb die gekoppeld aan het thema van de lezing. En ik kreeg als onderwerp vandaag: dat wat nodig is, en wat nodig was. En wat is er nodig? Geestelijk onderscheidingsvermogen om de dingen van God te

begrijpen. We hebben geestelijk inzicht nodig om de dingen van God te leren begrijpen, dat is het eerste punt en dat is wat hier staat. Paulus bidt dat de God van onze Heer Jezus Christus, de Vader der heerlijkheid, ons de geest van wijsheid en openbaring geeft in de kennis van Hem, verlichte ogen van ons hart.

Verlichte ogen van het hart

Verlichte ogen van uw hart. Maar wie heeft er ogen in zijn *hart*? Eigenaardige uitdrukking: verlichte ogen van het hart. Het mag duidelijk zijn dat dit beeldspraak is. Wat is ons 'hart' in de Bijbel? Sommigen zeggen: dat zijn je emoties, je gevoelens. Maar ik denk dat we het wat anders moeten zien. En dan zou ik eerst een tekst willen lezen uit Hebréeën 4. Ik wil graag twee teksten lezen over het hart, één waar het negatief is en één waarin het positief is; en dat helpt ons te begrijpen wat de betekenis is van het 'hart'.

Eerst lezen we in Hebréeën 4:7, waar een aanhaling staat uit het Oude Testament. Daar staat aan het einde: 'Heden, als u Zijn stem hoort, verhardt uw harten niet'. En de tweede tekst is Romeinen 10:10, waar staat: 'Want met het hart gelooft men tot gerechtigheid en met de mond belijdt men tot behoudenis'.

Dus het hart kan verhard raken, hoewel je de stem van de Heere Jezus hoort. En je hart verharden betekent eigenlijk dat je zegt: Ik wil U niet horen. Ik hoor U wel, maar ik wil het niet en wil niet doen wat U zegt. Ik sluit me daarvoor af. Dat is je hart *verharden*. En dan Romeinen 10: 'met het hart gelooft men tot gerechtigheid'. Dat is juist het aannemen van het Woord van God. Dus ons hart heeft te maken met ons innerlijk, onze wil, met ons denken, met de reactie op het Woord van God. En als hier dan staat in Efeziërs 1 dat het gebed van de apostel is dat je verlichte ogen van je hart krijgt, dan wil dat zeggen dat je ogen en je hart open mogen gaan voor wat de Heere Jezus tegen jou en mij te zeggen heeft. Zodat je naar Hem kijkt en Hem ziet met je geestelijke ogen. Maar ook dat je je wil, je verstand, ja, alles ondergeschikt maakt aan Zijn gedachten.

Dus in deze eenvoudige woorden over de verlichte ogen van het hart, zit een grote diepgang. En dat is wat Paulus u en mij ook op het hart bindt door middel van zijn brieven. Want er staat in Efeziërs 1:1, ik weet niet of de vorige keer de aandacht erop gevestigd is, dat hij schrijft 'aan de heiligen en getrouwen in Christus Jezus die <in Efeze> zijn'. De plaats staat tussen haakjes. Er staat dus letterlijk: 'de heiligen en getrouwen in Christus Jezus, die zijn'. Dat bent ook u en ik, nietwaar?

Dus Paulus bidt ook voor u en voor mij dat we verlichte ogen mogen hebben van ons hart, en dat mogen we ook voor elkaar bidden. Het is een mooie studie om de gebeden van Paulus eens op een rijtje te zetten en te zien wat hij bidt. In Kolosse bijvoorbeeld bidt hij, we halen het er even bij, in hoofdstuk 1 vers 9: 'dat u vervuld mag worden met de kennis van Zijn wil'. Dat is geen kleinigheid, om vervuld te worden met de kennis van Gods wil. Paulus bidt geen kleine dingen voor de Kolossenzen en de Efeziërs. Het zijn grote dingen, en die mogen we ook voor elkaar bidden. Dat we verlichte ogen van het hart mogen hebben. Dat we vervuld mogen worden met de hele kennis van Gods wil.

Ik weet niet of u allemaal trouw naar de bidstond komt, ik probeer het wel te doen, maar vaak moet ik zeggen, dan bidden we toch van: zuster A is ziek, en broeder B heeft dit. We hebben een hele rij met gebeden en dat is allemaal goed, maar bidden we ook wel eens dat we vervuld mogen worden met de kennis van Zijn wil? Bidden we wel eens voor elkaar, dat we verlichte ogen mogen hebben van ons hart om Hem te zien?

Misschien is het goed dat we dat meer zouden doen. Niet vergeten natuurlijk om te bidden voor die zuster en broeder, want dat is wel goed om te doen; maar dat moet niet het enige zijn. Als Hij de belangrijkste is, en we willen dat Hij de belangrijkste Persoon in ons leven moet blijven, dan zouden we ook anders moeten bidden. Dat is het eerste wat ik uit dit gedeelte haal. Tweede punt is: Weten wat je al hebt, is nodig voor onze geestelijke groei. Groei betekent ergens op voortgaan, doorgaan. Wat weten we? Wat kennen we? Waarop bouwen we voort?

Gods heilsplan

Welnu, in dit hoofdstuk is dit wel duidelijk: het gaat om de grootte van Zijn heilsplan! In hoofdstuk 1:8-10 lazen we: 'Hij heeft ons de verborgenheid van Zijn wil bekendgemaakt, naar Zijn welbehagen, dat Hij Zich had voorgenomen in Zichzelf aangaande de bedeling van de volheid der tijden, om alles wat in de hemelen en wat op de aarde is onder één Hoofd samen te brengen in Christus'.

De grootte van Zijn plan, de grootte van Zijn kracht, daarover hebben we hier gelezen. Het gaat zelfs om 'de uitnemende grootte van Zijn kracht' (1:19). Weet u, hier staan een heleboel termen en ik heb geprobeerd die te onderscheiden, maar het is haast niet te doen. Het gaat over kracht, over sterkte, over Zijn werking, over Gods macht die zo groot is dat Hij Christus uit de doden kon opwekken. Door de grootte van Zijn kracht mogen wij Hem leren kennen; dat is het tweede. En wij leren Hem eveneens kennen door de grootheid van Zijn Persoon (vers 20-22). Christus is

Degene die nu gezeten is aan Gods rechterhand in de hemelse gewesten, die geplaatst is boven alle overheid, gezag, kracht en heerschappij en elke naam die genoemd wordt.

De grootte van Gods plan, de grootte van Zijn opstandingskracht en de heerlijkheid van de Persoon van Christus. Als we ons daarmee bezighouden en daarop gericht zijn, dan kunnen we geestelijk groeien. Hoofdstuk 1 eindigt met het feit dat Hij als Hoofd gegeven is aan de gemeente, die Zijn lichaam is, de volheid van Hem die alles in allen vervult. En dit vers heeft mij de afgelopen weken bijzonder beziggehouden. Want het gaat hier de Heere Jezus als Mens. Hij heeft een lichaam, de gemeente. Hij heeft een bruidsgemeente.

Weet u, dit brengt mij direct naar het boek Genesis, waar God helemaal aan het begin zegt: 'Het is niet goed dat de mens alleen is; Ik zal een hulp voor hem maken als iemand tegenover hem' (Gen. 2:18). De Heere Jezus is de eeuwige Zoon van God. En de Vader en de Zoon en de Heilige Geest vormden een complete eenheid. Hij had niets nodig, en niemand nodig. De goddelijke eenheid was compleet. Liefde, gemeenschap: alles was er. Maar God had Zich voorgenomen in Zijn eeuwige plan om mensen te maken. En toen Hij de aarde schiep en de mens maakte, wist Hij al dat de mens in de zonde zou vallen. En dat Zijn eigen Zoon Mens zou moeten worden en hier op aarde zou moeten komen om zondaren te verlossen. Verlossing en redding is alleen in Hem te vinden. Maar toen de Heere Jezus Mens werd, gold voor Hem ook wat over Adam staat geschreven: Het is niet goed dat de mens alleen is. Dat is wel bijzonder: uit deze verloren mensenwereld heeft de Heere Jezus door Zijn verlossingswerk Zichzelf een bruid toebereid. Een lichaam, u en ik, alle ware gelovigen.

Toen ik het zo in dit licht begon te bekijken, dacht ik: Wat is dit groot, het heilsplan van God. Dat de Heere Jezus gezonden is in de wereld om mensen te verlossen, te redden, en te brengen tot Hemzelf. Toen ik daarover nadacht de afgelopen weken, ging mijn hart overvloeien van dankbaarheid. Want hoe kan ik samen met al die andere gelovigen Zijn lichaam vormen, Zijn volheid? Hoe kan dat? Je kent jezelf en weet hoe je bent. U hebt dat misschien niet, maar ik val mezelf zo vaak tegen. Je kent je eigen motieven en beseft dat je hierbij niet past. En tóch, God heeft mij door het werk van de Heere Jezus verlost. Ik mag behoren bij de gemeente, die Zijn lichaam is, de volheid van Hem die alles in allen vervult. Dat is de bruidsgemeente, dat is Zijn lichaam nu op aarde.

Lichaam en huis

Maar dan gaat hoofdstuk 2 over op een ander beeld, en beelden lopen in de Bijbel soms wat door elkaar heen. Er zijn veel beelden van de gemeente in het Nieuwe Testament, wel een stuk of tien. De gemeente wordt voorgesteld als een lichaam, maar ook als een bruid, een gebouw, een tempel, een wijnstok, een kandelaar, noem maar op. Maar dit gebouw hier in Efeziërs 2:19-22 kan opgroeien bijvoorbeeld, dus die beelden lopen wat door elkaar heen. Dit tweede hoofdstuk gaat over van de gemeente die Zijn lichaam is naar het beeld van een tempel, zoals we lezen in vers 21 en 22: 'in Wie het hele gebouw, goed samengevoegd, opgroeit tot een heilige tempel in de Heer, in Wie ook u mee opgebouwd wordt tot een woonplaats van God in de Geest'. In één keer gaan we van het beeld van het lichaam aan het slot van hoofdstuk 1 naar dat van een gebouw.

Het is goed om die overgang te markeren. Want waarmee gaat God dan bouwen? Nu, dat lezen we in de eerste verzen van hoofdstuk 2. Met welk materiaal gaat God bouwen? De eerste tien verzen van dit hoofdstuk zijn eigenlijk in te delen in vier gedeelten. Vers 1 tot en met 3 behandelt onze toestand in het verleden. Ik weet niet of u allemaal de Heere Jezus hebt aangenomen, ik ga ervan uit. Hier spreekt hij over broeders en zusters, die de Heere Jezus hebben aangenomen. Dan geldt vers 1 tot en met 3 als het verleden, wie we waren. Vers 4 tot en met 6 tonen wat we zijn geworden, onze huidige positie. Vers 7 toont onze rol in de toekomst, mag ik het zo zeggen? En vers 8 tot en met 10 tonen onze huidige positie, wie we zouden moeten zijn als Gods maaksel in Christus. Dus wie we waren, wat we zijn geworden, wat we in de toekomst zullen zijn, en wat we nu in de praktijk zouden moeten zijn: vier thema's.

Toen u dood was

En het eerste: weten wie we zijn, en wie we waren, dat is nodig opdat Hij alle roem en eer ontvangt. Weten wie we waren, is nodig. En wie waren wij? En u heeft Hij opgewekt, 'toen u dood was in uw overtredingen en zonden'. Wij waren dood. We liepen weliswaar rond, stonden op onze benen, we spraken, maar we waren geestelijk dood. Dat is wat de mens is, gescheiden van God. Dood. En als u om u heen kijkt, ik weet niet of u dat weleens doet als u door de stad loopt, wij lopen bijvoorbeeld op zaterdagmiddag door de stad, dan zie je een heleboel mensen lopen en dan denk je: Wie zouden hier nu leven? Wie zouden er echt weten dat ze leven uit God hebben, dat ze het eeuwige leven hebben? Ik denk de meesten niet. Ik denk dat de meesten rondlopen als doden. En ik hoop dat dit ons opwekt om

anderen te vertellen over de Heere Jezus en hen duidelijk te maken dat het mogelijk is om nú eeuwig leven te ontvangen.

De vraag is niet: Is er leven na de dood? Maar de vraag is: Hebt u leven ervoor? Dat is een doordenkertje. De vraag is meestal: Is er leven na de dood? Nee, als je geestelijk dood bent en je sterft, dan is er geen leven meer. Want dan blijf je eeuwig dood. Je moet je nú bekeren, dan heb je leven voordat je sterft. Dan heb je eeuwig leven. Maar wij waren dood, dat is wat wij waren. Gelukkig zijn we er niet in gebleven, maar wij waren het wel. Het is in deze brief altijd goed om te kijken waar het precies om gaat. Soms wordt er gesproken over 'u', soms wordt er gesproken over 'wij', of over 'ons'. Als er 'u' gezegd wordt, dan worden daar meestal de Efeziërs mee bedoeld. We zouden het op onszelf kunnen toepassen als gelovigen, die niet-Joden zijn. Als Paulus zegt 'wij', dan bedoelt hij vaak de Joden. En als hij zegt 'ons', ziet u, dan bedoelt hij ons samen: gelovigen uit de Joden en uit de heidenen.

Dit hoofdstuk begint hij met de woorden: 'En u heeft God opgewekt' (2:1). Heeft God opgewekt staat tussen haakjes. 'En u', dat slaat terug op die grote macht en kracht die God heeft laten zien, door Christus uit de doden op te wekken (1:19-23). Wij zijn erbij inbegrepen: En u. Toen u tot geloof kwam, heeft God u uit de doden opgewekt en bent u uit de dood overgegaan in het leven. Dus dit gaat hier over de Efeziërs: 'toen u dood was in uw overtredingen en zonden, waarin u vroeger hebt gewandeld overeenkomstig de tijdgeest van deze wereld, overeenkomstig de overste van de macht der lucht, van de geest die nu werkt in de zonen van de ongehoorzaamheid, onder wie ook wij allen vroeger verkeerden' (2:1-3).

Hier zegt Paulus dus: Je weet het wel, wij waren vroeger ook zo. Het gaat niet alleen om jullie, wij allen leefden vroeger volgens 'de begeerten van ons vlees, toen wij de wil deden van het vlees en van de gedachten; en wij waren van nature kinderen van de toorn, evenals de overigen'. Wij waren niet beter, zegt de apostel. Ook wij Joden verkeerden daarin. Wat staan hier veel dingen in deze verzen, als we het even goed op ons laten inwerken. Dood, geen leven voor God, dood in overtredingen en zonden. Is er verschil tussen overtredingen en zonden? Het staat hier zo achter elkaar: in overtredingen en zonden.

Ik denk dat je kunt zeggen dat 'overtredingen' bewust handelen inhoudt tegen Gods wil. Je weet wat de grens is, je weet wat wel en wat niet mag, maar je gaat erover heen en dan overtreed je. Maar ook als je je niet bewust bent van een overtreding, dan zondig je toch nog. Maar als ik me niet bewust ben van zonde, als ik niet de Heere Jezus heb aangenomen als mijn Heer en Heiland, ben ik toch een zondaar. Of ik me ervan bewust ben of niet. Dus overtredingen en zonden gaan

over dingen die bewust gebeuren of niet. Hoe dan ook, als we de Heere Jezus niet hebben aanvaard, zijn we dood in overtredingen en zonden. En wij wandelden ook daarin (2:2).

Hoofdstuk 4 en 5 gaan erover hoe wij als christenen moeten wandelen, maar hier wandelden we toen we nog niet bekeerd waren, namelijk in overtredingen en zonden. Het was een wandel overeenkomstig de wereld en beheerst door de overste van de macht van de lucht. Hier worden drie vijanden genoemd die wij als christenen kennen. De wereld, de overste van de macht van de lucht, dat is de satan, en het zondige vlees. Wij deden de wil van het vlees en van de gedachten.

Voor de ongelovigen is er vaak maar één vijand, namelijk de dood. Ik weet niet of u weleens praat met mensen die niet geloven, die kennen maar één vijand en dat is de dood. Hebreeën zegt: ze hebben angst voor de dood en zijn hun hele leven door aan slavernij onderworpen (Hebr. 2:15). Overall om mij heen, ik merk het op mijn werk en praat er wel over. Maar de mensen zijn bang voor de dood. Er wordt van alles gedaan om dat uit te stellen, om vooral de dood niet in de ogen te hoeven zien.

Men doet dat met sporten, operaties, sommigen zijn enorme gezondheidsfreaks en eten alles wat wel en wat niet mag. Dan wordt de ene keer gezegd: dit mag je wel eten, en dan eten ze allerlei sapjes en dingetjes. Maar een paar weken later zie je dat ze weer wat anders eten, en dan hebben ze iets gelezen wat niet goed is, en dat gaat maar door. Het heeft er allemaal mee te maken: ik wil zo gezond mogelijk zijn, ik wil niet sterven. Er is angst voor de dood. En het is goed dat te weten, want dat is een mogelijkheid om in gesprek te komen met ongelovigen. Die angst voor de dood, die is er altijd. Op wat voor manier dan ook, ergens komt tot uiting dat er angst voor de dood is. Sommigen zeggen: Ik ga sporten, dan kan ik langer leven.

Maar wij die geloven, hebben geen angst voor de dood meer. Wij hebben geen angst, misschien wel om dood te gaan. Om te gaan sterven, dat kan ik me wel voorstellen. Maar niet om dood te zijn lichamelijk, want dan zijn wij bij de Heere Jezus. Ontbonden te zijn en met Christus te zijn, dat is verreweg het beste, zegt Paulus (Fil. 1:23). Maar dat betekent wel dat wij, zodra wij de Heere Jezus hebben aangenomen, in feite niet meer in deze wereld passen.

De wil van het vlees en van de gedachten

De dingen van de wereld, die zijn vijandig tegenover ons. Het gaat om de tijdgeest van deze wereld, de overste van de macht der lucht en de begeerten van het vlees.

Er staat hier een hele mooie zin over ons verleden: toen wij verkeerden in de begeerten van het vlees, en de wil deden van het vlees en van de gedachten. Dat was onze vroegere wandel, en ik vond een prachtig voorbeeld daarvan in de gelijkenis van de verloren zoon. Die kent u waarschijnlijk wel, over die twee broers.

Overigens denk ik nog steeds dat de naam 'gelijkenis van de verloren zoon' de verkeerde naam is. Volgens mij moet de geschiedenis heten: de gelijkenis van de liefhebbende vader. Ik heb Lukas 15 een keer heel nauwkeurig gelezen, alles onderstreept, alle personen die daarin voorkomen: de jongste zoon, de oudste zoon, de burgers van het land, de knechten, de vader, en weet je wie ik het meest onderstreept heb? De vader! Het is echt een gelijkenis van de liefhebbende vader. Maar er waren twee zonen, en de ene zoon zei: Geef mij de erfenis en hij ging weg om die door te brengen in een losbandig leven. Dat is de wil van het vlees. Die andere zoon bleef thuis, maar die had geen blijdschap toen zijn broer weer terugkwam, de verloren zoon. Hij had andere gedachten, mag ik het zo zeggen? In plaats dat hij blij was dat zijn broer er weer was, dat het verlangen van de vader naar die verloren zoon vervuld was, zei hij: Nee, voor mij hebt u zoiets nooit gedaan, zo'n feestmaal. Dat is de wil van de gedachten.

Zo handelden we vroeger, toen we de begeerten van het vlees volgden en de wil deden van het vlees en van de gedachten. De gedachten stonden ons eigenlijk ook in de weg. Ze brachten ons niet bij God; en wij waren van nature kinderen van de toorn. Wij waren mensen over wie de toorn van God moest komen, evenals de overigen. De 'overigen' zijn hier degenen die niet tot geloof gekomen zijn. Het gaat om 'u', en 'wij' en de overigen. U, de Efeziërs, wij de Joden, en de overigen zijn de mensen die niet tot geloof gekomen zijn. Wij waren van onszelf kinderen van de toorn, evenals die overigen.

Maar God

Maar dan komen we bij het tweede thema: onze toestand in het verleden, en dit gaat gepaard met een heel belangrijk 'maar'. 'Maar God, die rijk is aan barmhartigheid, heeft ons vanwege Zijn grote liefde waarmee Hij ons heeft liefgehad, toen ook wij dood waren in de overtredingen, levend gemaakt met Christus (uit genade bent u behouden), en heeft ons mee opgewekt' (2:4-6). Wat een prachtig 'maar' is dit. In de ellendige situatie waarin we waren, dood in de overtredingen, is Christus neergedaald. Want Hij heeft ons liefgehad.

Zo kom ik aan het volgende punt: weten wat we nu zijn geworden is nodig om de grootte van Zijn liefde en genade te kennen. Hier wordt gesproken over de grote

liefde van God. Iedereen kent wel Johannes 3 vers 16. Ja, we kennen het toch uit ons hoofd? Want zo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon heeft gegeven, opdat ieder die in Hem gelooft, niet verloren gaat maar eeuwig leven heeft. Dat is de intensiteit, om zo te zeggen, van Gods liefde. Die liefde was zo intens, dat Hij Zijn eigen Zoon heeft afgestaan. Hier hebben we dus de grootte van Zijn liefde, mag ik het zo zeggen: de *kwantiteit* van Zijn liefde. Zo'n grote liefde! En in 1 Johannes 3:1 lezen wij: 'Ziet welk een liefde de Vader ons gegeven heeft, dat wij kinderen van God genoemd zouden worden, en wij zijn het ook'. Maar goed, dat is de *kwaliteit* van Gods liefde.

Wat is dit een geweldig 'maar' in vers 4, dat God zo'n intense, zo'n grote liefde voor ons had, dat Hij Zijn eigen Zoon gaf, opdat wij kinderen van God zouden worden. Hij is rijk aan barmhartigheid. Toen wij dood waren in de overtredingen, heeft Hij ons levend gemaakt met Christus. We hebben hier 'liefde', we hebben 'barmhartigheid' en we hebben 'genade' in dit gedeelte. Want staat er in vers 8: 'Want uit genade bent u behouden, door het geloof; en dat niet uit u, het is de gave van God; niet op grond van werken, opdat niemand roemt'. Liefde, barmhartigheid en genade. En dan kom ik bij mijn vijfde punt, en dat ga ik misschien wat schokkend verwoorden.

Liefde en barmhartigheid alleen was niet genoeg om ons te redden. *Genade* was nodig. En wat bedoel ik daarmee? God had ons lief en Hij had kunnen roepen vanuit de hemel, mag ik het even zo menselijk zeggen: 'Ik heb u lief!' En dat was waar geweest, en het was mooi geweest. Maar dan waren we nog steeds verloren, en nog steeds niet gered. Zijn *liefde* was de motivatie, de drijvende kracht, mag ik het even menselijk zeggen, om Zijn *barmhartigheid* en *genade* te tonen.

En wat is barmhartigheid? Onderscheid dat even van Gods genade, want ik zie in het woord 'barmhartigheid' eigenlijk dat God ons niet geeft wat wij verdienen. In het Engels zeggen ze: 'have mercy'. Dat betekent dat je iets gaat krijgen wat je niet wilt, maar barmhartigheid zorgt ervoor dat het niet gebeurt. Wij zijn eigenlijk voor altijd verloren van onszelf, en het is barmhartigheid dat God ons niet zou straffen. Maar dat brengt ons nog niet verder, *genade* brengt ons verder. Genade zorgt ervoor dat we datgene ontvangen wat we niet verdienen. Dus barmhartigheid is dat we niet ontvangen wat we wél verdienen. Maar genade is dat we wel ontvangen, wat we niet verdienen.

Hierover hebben we heel wat gelezen de vorige keer in hoofdstuk 1. Dat we gezet zijn met Christus in de hemelse gewesten, en een geweldige positie hebben gekregen. Het is allemaal door Hem. Liefde en barmhartigheid alleen was niet genoeg, genade was nodig. Het was nodig dat God Zijn eigen Zoon afstond. En dat

overweldigt mij telkens weer, dat God Zijn eigen Zoon gaf. Wanneer gaf God Zijn eigen Zoon? Er was ooit een broeder, die zei tegen mij: Je moet jezelf de vraag stellen, wanneer gaf God Zijn Zoon? Was dat toen Hij op het kruis hing en Zijn leven gaf? Was dat toen God zei: de volheid van de tijd is gekomen, Ik zend Mijn Zoon in de wereld? Of was dat toen de schepping er nog niet was en het Gods intentie was om de wereld te maken, om mensen te maken, en daar Hij wist dat u en ik zouden falen en in zonde zouden vallen, dat Hij in Zijn wondere genade toen al zei: Mijn geliefde Zoon, Hem geef Ik.

Maar nu verder. Ik vind het heel mooi dat hier in hoofdstuk 1 staat, dat Hij ons begenadigd heeft in de Geliefde, in Wie wij de verlossing hebben door Zijn bloed. Wij hebben de verlossing dus door het bloed van de *Geliefde*. Hier lees je over het bloed van Jezus. In vele andere brieven lees je ook over het bloed van Christus, maar hier lees je: het is het bloed van de *Geliefde*. En dat brengt mij bij de drie-eenige God, die liefde is, die liefde had voor u en voor mij, verloren zondaren. Die van alle eeuwigheid dacht aan jou en mij. Ja, ik wilde wel iets zeggen natuurlijk. Toen ik bij het voorbereiden erover nadacht, zei ik: God, dat U dit voor mij wilde doen, Uw eigen Zoon wilde geven, in deze wereld wilde zenden om te sterven aan het kruis. In Johannes 1 staat: Hij is vlees geworden. Hij is vlees *geworden*, Hij was geen vlees. Hij was eeuwig God. Hij is vlees geworden. En dan staat er in 2 Korinthiërs 8: Hij is *arm* geworden. En er staat in Filippenzen 2: Hij is *gehoorzaam* geworden tot de dood.

Dus God, de eeuwige God, de almachtige God is vlees geworden. Arm geworden, gehoorzaam geworden tot in de dood. Hij wist niet wat gehoorzaamheid was, mag ik het even heel menselijk zeggen. Want Hij was almachtig. Wat Hij wilde, dat gebeurde. Doordat Hij Mens werd, moest Hij iets leren wat hij niet kende. Als wij gehoorzaam worden, waren we eerst ongehoorzaam. Maar Christus kende dit niet. Toen Hij Mens werd, is Hij gehoorzaam geworden, en wel tot in de dood.

Openbaring 1 vers 18 kan men letterlijk als volgt vertalen: Hij is dood *geworden* voor u en voor mij. Zo is onze Heere Jezus! Liefde en barmhartigheid, dat was niet genoeg, genade was nodig. Genade van God, Die Zijn Zoon zond. Genade doordat de Heere Jezus Zijn eigen leven gaf en in de dood ging voor u en voor mij. Want Hij is de belangrijkste Persoon, het gaat om Hem. En het is mijn gebed en daarmee wil ik eindigen, dat Hij die allerbelangrijkste Persoon is en blijft in ons leven. In uw en mijn leven, in alle omstandigheden van ons leven. Amen.

